

Jelen előterjesztés csak tervezet, amelynek közigazgatási egyeztetése folyamatban van. Az egyeztetés során az előterjesztés koncepcionális kérdései is jelentősen módosulhatnak, ezért az előterjesztés jelen formájában nem tekinthető a Kormány vagy a miniszter álláspontjának.

A dokumentum célja a társadalmi egyeztetés elindítása és a jogalkotási folyamat átláthatóvá tétele, amelynek alapján, illetve eredményeként a mellékelt tervezet valamennyi tartalmi és formai eleme módosulhat!

A tervezet előterjesztője

INDOKOLÁS

1. Az előterjesztés célja

Az Unió megalkotta a peszticidek fenntartható használatának elérését célzó közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról szóló, 2009. október 21-i 2009/128/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet, mely számos, a növényvédő szerek engedélyezésével és használatával kapcsolatos rendelkezést tartalmaz. Az irányelv célja a növényvédő szerek biztonságos felhasználására vonatkozó szabályok megteremtése, amely számos helyen érinti e tárgykörre vonatkozó, jelenleg hatályos jogszabályi rendelkezéseket. Ennek megfelelően szükségessé vált a növényvédelmi tevékenységről szóló 43/2010. (IV. 23.) FVM rendelet felülvizsgálata és módosítása.

A növényvédelmi tevékenység során alapelveként alkalmazandók az integrált növényvédelem tartalmi elemei. A 2009/128/EK irányelv integrált növényvédelemre vonatkozó rendelkezései a rendelet mellékletében kerülnek meghatározásra. Az integrált növényvédelem fogalmát az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény tartalmazza, általános elveit a 2009/128/EK irányelvvel összhangban azonban szükséges a rendeletben is kifejtetni. Az alapelvek rendelkezéseket tartalmaznak a károsítók elleni védekezés során alkalmazandó összetett eljárásokra vonatkozóan. Az integrált növényvédelem elsődlegesen az agrotechnikai, fizikai, mechanikai, biológiai eljárásokra helyezi a hangsúlyt annak érdekében, hogy a környezetben a nem célszervezetek minél nagyobb védelmet élvezzenek, elősegítve ezzel a károsítók természetes ellenségeinek felszaporodását, a természetes szabályozó mechanizmusok működését. A kémiai növényvédelem az integrált védekezés során az utolsó rendelkezésre álló eszköz, amit csak abban az esetben vesz igénybe az integrált növényvédelmet alkalmazó termelő, amikor már más eljárással a károsítók kártételi küszöbérték alatt tartása nem oldható meg.

A 2009/128/EK irányelv a növényvédelmi tevékenység során kétféle felhasználói kör meghatározását preferálja: a hivatásos és a nem hivatásos felhasználókat. Az élelmiszerlánc-biztonság érdekében törekedni kell arra, hogy az árutermelést, széleskörű népességet kiszolgáló növénytermesztést, értékesítési célra szánt állatok vagy azok értékesítésre kerülő termékeinek előállítását szolgáló takarmánytermesztést hivatásos növényvédelem, -növényvédő szer felhasználás támogassa.

A vidékfejlesztési miniszter

.../2011. (...) VM rendelete

a növényvédelmi tevékenységről szóló 43/2010. (IV. 23.) FVM rendelet módosításáról

Az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény 76. § (2) bekezdés 8., 9. és 11. pontjában foglalt felhatalmazás alapján, az egyes miniszterek, valamint a Miniszterelnökséget vezető államtitkár feladat- és hatásköréről szóló 212/2010. (VII. 1.) Korm. rendelet 94. § c) pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva, a következőket rendelem el:

1. §

A növényvédelmi tevékenységről szóló 43/2010. (IV. 23.) FVM rendelet (a továbbiakban: R.) 1. §-a és azt megelőző alcíme helyébe a következő rendelkezés lép, egyidejűleg az R. a következő alcímmel és 1/A. §-sal egészül ki:

„Értelmező rendelkezések

1. § E rendelet alkalmazásában:

1. *felszíni víz*: a vízpolitika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról szóló, 2000. október 23-i 2000/60/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv szerinti fogalom,
2. *felszín alatti víz*: a vízpolitika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról szóló, 2000. október 23-i 2000/60/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv szerinti fogalom,
3. *nem kémiai módszerek*: a növényvédelemre vagy kártevő-kezelésre szolgáló vegyi peszticidek alternatív módszerei, amelyek e rendelet 8. *mellékletében* megnevezett mezőgazdasági technikákon vagy fizikai, mechanikai, illetve biológiai kártevő-kezelési módszereken alapulnak,
4. *növényorvos*: a 17. § (2) és (3) bekezdése szerinti, felsőfokú növényvédelmi végzettséggel rendelkező személy,
5. *növényvédelmi gép*: növényvédő szer, illetve növényvédő szernek nem minősülő növényvédelmi hatású termék kijuttatására szolgáló berendezés,
6. *peszticid*: a növényvédő szerek forgalomba hozataláról, valamint a 79/117/EGK és a 91/414/EGK tanácsi irányelvek hatályon kívül helyezéséről szóló, 2009. október 21-i 1107/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletben meghatározott növényvédő szer, illetve a biocid termékek forgalomba hozataláról szóló, 1998. február 16-i 98/8/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvben meghatározott biocid termék,
7. *peszticid kijuttatásához használt berendezés*: bármely, kifejezetten a peszticidek kijuttatására szolgáló berendezés, ideértve az ilyen berendezések hatékony működéséhez elengedhetetlen tartozékokat, úgymint a szórófejeket, nyomásmérőket, szűrőket, szitákat és a tartályok tisztítására szolgáló eszközöket,

8. *növényvédelmi tanácsadó*: minden olyan személy, aki a növényvédelemre és a peszticidok biztonságos használatára vonatkozóan megfelelő ismeretekre tett szert, rendelkezik növényvédelmi szolgáltatási jogosultsággal, és – szakmai minőségben vagy kereskedelmi szolgáltatás keretében – tanácsot ad, ideértve az önfoglalkoztató magántanácsadókat és a közsférában működő tanácsadó szolgálatokat, kereskedelmi ügynököket, élelmiszergyártókat vagy adott esetben kiskereskedőket is.

Károsítók elleni védekezési kötelezettség

1/A. § (1) A földhasználó és a termelő

a) az adott terület rendeltetésével, hasznosítási céljával ellentétesen előforduló, tömeges jelenlétével gazdasági kárt okozó, ember vagy állat egészségét veszélyeztető vagy egyéb veszélyhelyzetet okozó növény (a továbbiakban: gyomnövény),

b) a növényre, különösen kultúrnövényre, növényi termék bármely részére kifejezhető mennyiségi vagy minőségi veszteséggel járó, károsítást okozó állati szervezet (a továbbiakban: kártevő), valamint

c) a növény, különösen kultúrnövény megbetegítésére képes, növényre, növényi termék bármely részére kifejezhető mennyiségi vagy minőségi veszteséggel járó, károsítást okozó fertőzőképes szervezet (a továbbiakban: kórokozó)

elleni védekezésre vonatkozó döntését a károsítók gazdasági veszélyességére, emberre, állatra, környezetre gyakorolt hatására, a károsítók várható megjelenésének, terjedésének, járvány vagy gradáció kialakulásának valószínűsítésére szolgáló növényvédelmi előrejelzésre alapozva hozza meg.

(2) A földhasználó és a termelő a növényvédelmi tevékenységet köteles:

a) a biológiai, biotechnikai, agrotechnikai, mechanikai és kémiai védekezési eljárások, illetve ezek technológiai rendszerei alkalmazásával,

b) a gyomnövények, kártevők és kórokozók természetes ellenségei és a hasznos, valamint a növénytermelés szempontjából veszélyt nem jelentő, élő szervezetek fokozott védelme mellett,

c) az ember egészségére, a környezet és a természet védelmére vonatkozó alapelvek és szabályok betartásával

folymatni.”

2. §

Az R. 35. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A szolgáltatás és ártermelés során használt növényvédelmi gépek időszakos felülvizsgálata (a továbbiakban: felülvizsgálat) – a kézi, illetve hāti permetezőgépek kivételével – 2016. november 26-ig legalább egy alkalommal kötelező. Új növényvédelmi gépek esetében a felülvizsgálatot a beszerzést követő öt éven belül legalább egyszer el kell végezten.”

3. §

Az R. 49. §-a a következő e) és f) ponttal egészül ki:

[Ez a rendelet a következő uniós jogi aktusoknak való megfelelést szolgálja:]

„e) a 2006/42/EK irányelvnek a peszticidek kijuttatására szolgáló gépek tekintetében történő módosításáról szóló 2009. október 21-i 2009/127/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv,

f) a peszticidek fenntartható használatának elérését célzó közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról szóló, 2009. október 21-i 2009/128/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv.”

4. §

Az R. e rendelet melléklete szerinti 8. melléklettel egészül ki.

5. §

Az R. 9. § (1) bekezdésében az „A növényvédelmi gép, illetve növényvédő szer kijuttatására szolgáló berendezés (a továbbiakban: növényvédelmi gép)” szövegrész helyébe az „A növényvédelmi gép” szöveg lép.

6. §

Hatályát veszti az R. 49. § c) pontja.

7. §

(1) Ez a rendelet a kihirdetését követő 15. napon lép hatályba, és a hatálybalépését követő napon hatályát veszti.

(2) E rendelet rendelkezéseit a hatálybalépését követően indult eljárásokban kell alkalmazni.

8. §

Ez a rendelet a peszticidek fenntartható használatának elérését célzó közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról szóló, 2009. október 21-i 2009/128/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek való megfelelést szolgálja.

Az integrált növényvédelem általános elvei

1. A károsítók megjelenésének megelőzésére vagy azok mennyiségének gazdasági kárt okozó szint alá szorítására a biológiai, biotechnikai, agrotechnikai, mechanikai és kémiai védekezési eljárások, illetve ezek technológiai rendszereinek felhasználása során elsősorban az alábbi eszközöket kell alkalmazni vagy támogatni:

1.1. megfelelő, a kultúrnövény optimális fejlődését biztosító, a károsítók elleni kompetícióját elősegítő agrotechnikai elemek,

1.2. rezisztens vagy toleráns növényfajták, fémzárolt vetőmagok és ellenőrzött szaporítóanyagok használata,

1.3. talajvizsgálatra alapozott tápanyag-utánpótlás, szükség szerinti meszezés és a talaj optimális nedvességtartalmát biztosító öntözési vagy vízelvezetési eljárások,

1.4. a károsítók elterjedésének megakadályozása a gépek, berendezések, öntözőcsatornák rendszeres tisztításával,

1.5. a gyomnövények, kártevők és kórokozók természetes ellenségeinek és a hasznos, valamint a növénytermelés szempontjából veszélyt nem jelentő élő szervezeteknek fokozott védelme és erősítése megfelelő növényvédelmi intézkedésekkel vagy a termelőhelyeken belül és kívül ökológiai infrastruktúrákkal a természetes ökoszisztémák védelmének figyelembe vételével.

2. A károsítókat megfelelő módszerekkel és rendelkezésre álló eszközökkel folyamatosan figyelni kell. A megfelelő eszközök közé tartoznak a helyszínen végzett megfigyelések, valamint tudományosan megalapozott előrejelzési és korai diagnosztikai rendszerek, továbbá igénybe kell venni a szakmailag képezett növényvédelmi tanácsadók javaslatait.

3. A folyamatos táblaszintű és regionális károsító előrejelzés (monitoring) eredményei alapján a 18. § (2) bekezdés a) pontjában meghatározott növényorvosnak el kell döntenie, hogy a peszticidek fenntartható használatának elérését célzó közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról szóló, 2009. október 21-i 2009/128/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv kell-e, és ha igen, mikortól, továbbá milyen növényvédelmi intézkedéseket foganatosítani. A károsítók esetében a kezelési döntés meghozatalakor figyelembe kell venni a konkrét területekre, a terményekre, és a sajátos éghajlati és időjárási viszonyokra meghatározott, tudományosan megalapozott károsítási küszöbértékeket.

4. A kémiai védekezési módokkal szemben előnyben kell részesíteni a megfelelő hatékonyságot nyújtó környezetbarát biológiai, fizikai és más nem kémiai módszereket, továbbá figyelembe kell venni a károsítókat természetes ellenségeinek korlátozó szerepét.

5. A felhasznált növényvédő szereknek a célnak a lehető legmegfelelőbbnek kell lenniük és a lehető legkevesebb mellékhatással kell járniuk az emberi egészségre, a nem célszervezetekre és a környezetre.

6. A növényorvosi vényköteles növényvédő szert felhasználónak a növényvédő szerek használatát és az egyéb beavatkozási formákat a szükséges szinten kell tartaniuk. Törekedni kell az engedélyezett dózishatárok figyelembevételével a még hatékony, lehető

legalacsonyabb dózis használatára. A kezelések számát minimalizálni kell, a károsítók foltszerű előfordulása esetén lehetőség szerint meg kell oldani a foltkezelés alkalmazását, figyelembe véve, hogy a növényzetben a kockázati szintnek elfogadhatónak kell lennie, és nem szabad növelni annak a kockázatát, hogy a károsítók populációi rezisztenssé váljanak.

7. Ha ismert a valamely növényvédelmi intézkedéssel szembeni rezisztencia kialakulásának a kockázata, és a károsítók szintje a növényvédő szerek ismételt használatát követeli meg, a termékek hatékonyságának megőrzése érdekében a rezisztencia kialakulását gátló módszereket kell alkalmazni. Ilyen lehet különösen a különböző hatást kifejtő többféle növényvédő szer kombinációs használata, valamint az eltérő hatásmechanizmusú növényvédő szerek rotációban való kijuttatása.

8. A növényvédő szerek használatáról vezetett nyilvántartás, valamint a károsítók nyomon követése alapján a szakirányítónak meg kell vizsgálnia az alkalmazott növényvédelmi intézkedés hatékonyságát.